

TLÜ akadeemiliste töötajate **EESTI TEADUSKEELE** TÄIENDKOOLITUSKAVA

I. Keelehooldeallikad ja nende kasutamine.

Õigekeelsus ja keelehoole.

Eesti keele käsiraamatud ja sõnaraamatud. ÕSi kasutamine.

Keelenõuanne Internetis ja telefonitsi.

II. Kas sõnanappus või sõnade üliküllus?

Sõnavara ja oskussõnad

1. Sõnavara kasutamise ohte: väär tähendus, väär kuju, ebamäärasus, liiasus jms.
2. Üld- ja erialakeele vahekord. Üldkeele sõnavara ja terminite erinevused.
3. Terminikasutuse ühtlus ja otstarbekus. Oma- ja võõrtermini vahekord.
4. Terminiloome põhitõed ja tegelikkus.

III. Mõte lauseks

Lauseosade (grammatiline) vormistus

1. Aeg ja tegumood.
  - Milline minevikuvorm valida?
  - Olevik kui üldaeg. Olevikus tulevikku.
  - Umbisikulisus.
2. Käändevormi ja kaassõna valik.
  - Lauseliikmete vormi sõltuvus tegusõna tähendusest.
  - Muud tähenduse ja vormi sõltuvusseosed.
3. Kas mitu nõuab alati mitmust?
4. Sõnad ritta nii või naa?
  - Sõnajärje mõju lause mõttele.
5. Teatestruktuur ja lauseliikmete järjestus.
6. Väide ja eitus.
7. Küsimuse moodustamine.
8. Tõenäosuse, võimalikkuse, kohustuslikkuse väljendamine.
9. Lausete liitmine: rinnastus ja sisestus.
  - Nimisõnalisus ja *poolt*-tarindid.

IV. Laused tekstiks

Kuidas laused haakuvad?

1. Lausete ühendamise moodused.
2. Kõrvallausete paigutuse loogika; kiillaused.
3. Lauselühendid.
4. Teksti loetavus ja mõistetavus; vastavus kontekstile ja suhtlussituatsioonile.
5. Teksti strateegia ja temaatika.
6. Lausetevahelised viitesuhted. Terviklikkus ja sidusus.
7. Liigsõnalisus ja teksti tihendamise võimalused. Väljenduse loogilisus.
  - Asendus, väljajätt, kordus.
  - Kujundlikkuse ohud.
  - Nominaalstiili ja stampide vältimine.
8. Täpsus, neutraalsus, objektiivsus jm teadusliku stiili tunnused.

V. Teadustekst ja selle osad

1. Teksti ülesehitus ja materjali liigendamine, olulisemaid liigendusviise.
2. Uurimuse põhistruktuur ja pealkirjastamine.
3. Refereerimine ja tsiteerimine, allikatele viitamine, jooniste, tabelite ja lisade vormistamine, nõuded kirjandusloetelule.

Harjutamine teeb meistriks

1. Teadusteksti keele analüüs ja tekstiloome
2. Ühine arutelu analüüsi ja loodud erialateksti põhjal.